

REGELING MELDEN VERMOEDEN MISSTAND OPENBAAR ONDERWIJS GRONINGEN

“KLOKKENLUIDERSREGELING”

INHOUDSOPGAVE

Artikel	Omschrijving	Pagina
1	Begripsbepalingen en Algemene bepalingen	4
2	Informatie, advies en ondersteuning	5
3	Interne melding	5
4	Externe melding	6
5	Commissie melden van een misstand	7
6	Ontvankelijkheid	7
7	Onderzoek	7
8	Adviesrapport	7
9	Standpunt	7
10	Rechtsbescherming	8
11	Openbaarheid van de regeling	8
12	Overige bepalingen	8

1. Inleiding

De klokkenluider staat in de belangstelling. Steeds meer raken we ervan doordrongen dat het maatschappelijk belang ermee gediend is als misstanden binnen organisaties worden gemeld. Zeker indien het, zoals Openbaar Onderwijs Groningen, organisaties in het publieke domein betreft.

Tegen deze achtergrond kent de Code Goed Onderwijsbestuur VO ook de (lidmaatschaps)eis dat het bevoegd gezag een klokkenluidersregeling heeft en bovendien publiceert op de website. De toezichthouder heeft vanzelfsprekend een belangrijke rol hierin. Naast dat de toezichthouder erop toe dient te zien dat er een klokkenluidersregeling is, dient de toezichthouder er ook op toe te zien dat de belangen van de klokkenluider daadwerkelijk beschermd worden. Gaan medewerkers of een bestuurder ernstig in de fout en gebeurt daar niets mee, dan bestaat altijd de mogelijkheid dat zich een klokkenluider meldt. De klokkenluidersregeling moet bevorderen dat een potentiële klokkenluider ook daadwerkelijk aan bel trekt.

Personen die een melding doen van misstanden verdienen alle waardering. De praktijk laat echter vaak zien dat de klokkenluider een kwetsbare positie heeft.

Deze klokkenluidersregeling is afgeleid van de voorbeeld-klokkenluidersregeling van de VO-raad.

Klachtrecht en geschillenregeling medezeggenschap

Het onderwijs kent diverse voorzieningen waarvan belanghebbende gebruik kunnen maken bij twijfel over de handelwijze binnen de instelling. Via het klachtrecht kunnen ouders, leerlingen en medewerkers bij het CvB een klagen over gedragingen of beslissingen van het bevoegd gezag of medewerkers die werkzaam zijn bij het schoolbestuur of juist over het uitblijven van bepaalde gedragingen of beslissingen. Hierbij gaat het vooral om kwesties waarbij het eigen belang in het geding is. Daarnaast kan ook een klacht worden ingediend bij het LKC. Beide procedures zijn beschreven in de klachtenregeling opgenomen op de website. De klachtenregeling vormt een belangrijk aspect van het (door de scholen) te voeren kwaliteitsbeleid. Het bevoegd gezag ontvangt op eenvoudige wijze signalen die haar kunnen ondersteunen bij het verbeteren van het onderwijs en de goede gang van zaken op de scholen.

Integriteit

Openbaar Onderwijs Groningen heeft normen en richtlijnen die betrekking hebben op gedrag van betrokkenen, omgangsvormen en de cultuur van de organisatie. Deze bepalingen zien op integriteitsschendingen, terwijl de klokkenluidersregelingen een stap verder gaat en toeziet op het melden van misstanden die raken aan het maatschappelijk belang en waarvoor in de ogen van de melder intern geen of onvoldoende aandacht is.

Regeling betreffende het omgaan met een vermoeden van een misstand

Ondanks de voorzieningen op het terrein van het klachtrecht, integriteit en medezeggenschap blijft een beperkte categorie misstanden over, waarbij niet in redelijkheid van een medewerker/leerlingen/ouder verwacht kan worden dat hij van bovenstaande procedures gebruik maakt. In dat geval kan een zogenaamde klokkenluidersregeling nuttig zijn.

Hoofddoel van een dergelijke regeling is:

- het bestrijden van de restcategorie misstanden waarvoor andere regelingen niet geschikt zijn;
- Op een wijze die bijdraagt aan het verbeteren van de organisatie en voor zover mogelijk het corrigeren van de misstand;
- Met zo gering mogelijke schade voor melder en de organisatie;
- Met zorgvuldigheidseisen voor de melder en de organisatie;
- Met (rechts)bescherming tegen benadeling voor bonafide melders.

De bedoeling met deze regeling is dat de regeling drempels wegneemt die in de weg staan om daadwerkelijk de klok te luiden.

Voor werknemers: Huis voor Klokkenluiders

Op 1 juli 2016 is de Wet Huis voor klokkenluiders in werking getreden. Deze wet biedt een werknemer de mogelijkheid om zich tot een externe instantie (het Huis voor de Klokkenluiders is een zelfstandig

bestuursorgaan) te wenden. Deze instantie heeft twee organisatorische gescheiden taken, namelijk advies en onderzoek, zij kan:

- a. Advies geven over de te nemen stappen inzake het vermoeden van een misstand;
- b. Beoordelen of sprake is van een melding omtrent het vermoeden van een misstand;
- c. En op basis van een verzoekschrift onderzoek instellen naar:
 1. het vermoeden van een misstand;
 2. de wijze waarop de werkgever zich jegens de melder heeft gedragen.

Voor de volledige taakomschrijving van het Huis voor Klokkenluiders wordt verwezen naar artikel 3a van de Wet Huis voor klokkenluiders.

Voor leerlingen en hun wettelijk vertegenwoordigers: Commissie melden van een misstand

De mogelijkheid om het Huis voor klokkenluiders te benaderen en in te schakelen heeft de wet beperkt tot werknemers. Ouders of verzorgers (wettelijk vertegenwoordigers) van leerlingen en leerlingen zelf kunnen deze weg derhalve niet bewandelen. De VO-raad heeft hiervoor een landelijke commissie opgericht, te weten de Commissie melden van een misstand. De PO-raad werkt nog aan een eigen voorbeeldregeling.

2. Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand “Klokkenluidersregeling Openbaar Onderwijs Groningen”

Preambule

De regeling betreffende het omgaan met een vermoeden van een misstand binnen (de scholen van) Openbaar Onderwijs Groningen biedt een beschrijving van de procedure die gevolgd moet worden wanneer een (op redelijke gronden gebaseerd) vermoeden van een misstand bestaat.

De regeling brengt het uitgangspunt tot uitdrukking dat een vermoeden van een misstand in beginsel eerst intern aan de kaak moet worden gesteld. De organisatie moet in beginsel in de gelegenheid worden gesteld om zelf orde op zaken te stellen. Wanneer dat niet gebeurt, biedt de regeling echter de mogelijkheid om een externe melding te doen. In gevallen waarin in redelijkheid niet verwacht kan worden dat de interne procedure doorlopen wordt, kan (direct) melding worden gedaan bij een onafhankelijk derde.

De regeling biedt duidelijkheid over zorgvuldigheidseisen en biedt de betrokkene bescherming tegen benadeling. De regeling biedt hiermee tot uitdrukking dat het (intern) melden van een misstand gezien wordt als een bijdrage aan het verbeteren van het functioneren van de organisatie en dat de melding serieus zal worden onderzocht.

De onderhavige regeling is niet bedoeld voor persoonlijke klachten van betrokkenen en moet onderscheiden worden van de ‘Klachtenregeling’.

Artikel 1 - Begripsbepalingen en Algemene bepalingen

1.A. Begripsbepalingen

1. In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *Adviseur*: een persoon die uit hoofde van zijn functie een geheimhoudingsplicht heeft en die door een betrokkene in vertrouwen wordt geraadpleegd over een vermoeden van een misstand;
- b. *Betrokkene*: degene die als leerling staat ingeschreven bij één van de VO- scholen van het bevoegd gezag, dan wel diens wettelijk vertegenwoordiger (o.a. ouder) en de werknemer;
- c. *Bevoegd gezag*: wordt vertegenwoordigd door het College van Bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen;
- d. *Commissie*: de Commissie melden van een misstand, ondergebracht bij Stichting Onderwijsgeschillen, zoals bedoeld in artikel 5, die alleen openstaat voor leerlingen VO en hun wettelijk vertegenwoordigers;
- e. *Externe derde*: iedere (vertegenwoordiger van een) organisatie die naar het redelijk oordeel van de betrokkene in staat mag worden geacht direct of indirect de vermoede misstand te kunnen oplossen of doen oplossen als bedoeld in artikel 4, lid 4;
- f. *Externe instantie*: de instantie die naar het redelijk oordeel van de betrokkene het meest in aanmerking komt om de externe melding van een vermoeden van een misstand te doen;
- g. *Huis*: het Huis voor Klokkenluiders bedoeld in artikel 3 van de Wet Huis voor klokkenluiders, dat alleen openstaat voor werknemers;
- h. *Toezichthouder*: de (leden van de) Raad van Toezicht van Openbaar Onderwijs Groningen;
- i. *Vertrouwenspersoon integriteit*: de vertrouwenspersoon die speciaal belast is met de afhandelingen van meldingen van klokkenluiders;
- j. *Vermoeden van een misstand*: het vermoeden van een betrokkene, dat binnen de organisatie waarin hij werkt of heeft gewerkt of bij een andere organisatie indien hij door zijn werkzaamheden met die organisatie in aanraking is gekomen dan wel waarbij hij als leerling staat ingeschreven dan wel de wettelijk vertegenwoordiger van die leerlingen, sprake is van een misstand voor zover:
 - a) Het vermoeden gebaseerd is op redelijke gronden, die voortvloeien uit de kennis die de betrokkene in de organisatie heeft opgedaan of voortvloeien uit de kennis die de werknemer heeft gekregen door zijn werkzaamheden bij een andere organisatie, en
 - b) Het maatschappelijk belang in het geding is bij:
 1. De schending van een wettelijk voorschrift, waaronder een strafbaar feit,
 2. Een gevaar voor de volksgezondheid,
 3. Een gevaar voor de veiligheid van personen,
 4. Een gevaar voor de aantasting van het milieu,

5. Een gevaar voor het goed functioneren van de organisatie als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten,
 6. Een schending van andere regels dan een wettelijk voorschrift,
 7. Een verspilling van overheidsgeld,
 8. Het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over de onder 1 tot en met 7 hierboven genoemde feiten;
- k. *Werknemer*: degene die krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht of publiekrechtelijke aanstelling arbeid (heeft) verricht dan wel degene die anders dan uit dienstbetrekking arbeid (heeft) verricht.

1.B. Algemene bepalingen

- a. Deze regeling is van toepassing op alle betrokkenen en heeft als doel hen zonder gevaar voor hun (rechts)positie, de mogelijkheid te bieden te rapporteren over een vermoeden van een misstand binnen de organisatie.
- b. De regeling is niet bedoeld voor:
 - Klachten van persoonlijke aard van een betrokkene
 - Kritiek op gemaakte beleidskeuzes, of
 - Voor gewetensbezwaren.
- c. De betrokkene die een melding maakt van een vermoeden van een misstand dient niet uit persoonlijk gewin te handelen.
- d. De betrokkene die een melding maakt van een misstand waar hijzelf bewust aan heeft deelgenomen, is niet gevrijwaard van sancties.

Artikel 2 - Informatie, advies en ondersteuning

1. De betrokkene kan een adviseur in vertrouwen raadplegen over een vermoeden van een misstand.
2. In overeenstemming met het bepaalde in lid 1 van dit artikel kan de betrokkene de vertrouwenspersoon integriteit verzoeken om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand.
3. In overeenstemming met het bepaalde in lid 1 van dit artikel kan de werknemer een beroep doen op de adviestaak van het Huis, bijvoorbeeld een verzoek om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand.

Artikel 3 - Interne melding

1. Tenzij sprake is van een uitzonderingsgrond als bedoeld in artikel 8, lid 2, meldt betrokkene een vermoeden van een misstand intern:

- a. Bij het bevoegd gezag of
- b. Indien het vermoeden van een misstand het bevoegd gezag regardeert, bij de toezichthouder,
- c. Bij een vertrouwenspersoon integriteit.

Melding aan de vertrouwenspersoon integriteit kan ook plaats vinden naast de melding aan het bevoegd gezag of de toezichthouder.

2. Indien betrokkene het vermoeden alleen bij een vertrouwenspersoon integriteit heeft gemeld, brengt deze - met uitdrukkelijke instemming van de betrokkenen - het bevoegd gezag of de toezichthouder op de hoogte met vermelding van de datum waarop de melding ontvangen is, zij het op een met betrokkene overeengekomen wijze en tijdstip. Tevens bepalen de vertrouwenspersoon integriteit en betrokkene of de identiteit van betrokkene geheim zal blijven.
3. Het bevoegd gezag of de toezichthouder legt de melding, met de datum waarop deze ontvangen is schriftelijk vast en laat die vastlegging voor akkoord ondertekenen door betrokkene (dan wel de vertrouwenspersoon integriteit), die daarvan een afschrift ontvangt.
4. De betrokkene die het vermoeden van een misstand meldt en degene(n) aan wie het vermoeden van een misstand is gemeld, behandelen de melding vertrouwelijk. Zonder toestemming van het bevoegd gezag of de toezichthouder wordt geen informatie verschaft aan derden binnen of buiten de organisatie. Bij het verschaffen van informatie zal de identiteit van de betrokkene niet worden genoemd en zal de informatie zo worden verstrekt dat de anonimiteit van de betrokkene zo veel mogelijk gewaarborgd blijft.
5. Het bevoegd gezag of de toezichthouder bevestigt de ontvangst van de melding aan de vertrouwenspersoon integriteit en of de betrokkenen uiterlijk binnen tien werkdagen.
6. het bevoegd gezag of de toezichthouder stelt, zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, een onderzoek in naar het gemelde vermoeden van een misstand, tenzij:
 - a. Het vermoeden niet gebaseerd is op redelijke gronden, of
 - b. Op voorhand duidelijk is dat het gemelde geen betrekking heeft op een vermoeden van een misstand als bedoeld in deze regeling.

7. Indien het bevoegd gezag of de toezichthouder besluit geen onderzoek in te stellen, informeert hij de betrokkene daar binnen twee weken na de interne melding schriftelijk over. Dit besluit wordt met redenen omkleed.

8. Indien het bevoegd gezag of de toezichthouder de melding ontvankelijk heeft verklaard, informeert het bevoegd gezag of de toezichthouder de betrokkene binnen acht weken na de melding schriftelijk over het inhoudelijk standpunt met betrekking tot het gemelde vermoeden van een misstand. Daarbij wordt tevens aangegeven tot welke stappen de melding heeft geleid dan wel zal leiden.

9. Indien duidelijk wordt dat het standpunt niet binnen de in lid 8 van dit artikel gestelde termijn kan worden gegeven, informeert het bevoegd gezag of de toezichthouder de betrokkene daar schriftelijk over. Daarbij wordt aangegeven binnen welke termijn betrokkene het standpunt tegemoet kan zien. Indien de totale termijn daardoor meer dan twaalf weken bedraagt, wordt daarbij tevens aangegeven waarom een langere termijn noodzakelijk is.

Artikel 4 - Externe melding

1. Na het doen van een interne melding bij het bevoegd gezag of toezichthouder van een vermoeden van een misstand, kan de betrokkene een externe melding doen indien:

- a. De betrokkene het niet eens is met het besluit dan wel het standpunt van het bevoegd gezag of de toezichthouder als bedoeld in artikel 3, lid 7 resp. lid 8 en van oordeel is dat het vermoeden ten onrechte terzijde is gelegd;
- b. De betrokkene geen standpunt heeft ontvangen binnen de termijn als bedoeld in artikel 3, lid 8 resp. lid 9.

2. De betrokkene kan direct een externe melding doen van een vermoeden van een misstand indien het eerst doen van een interne melding bij het bevoegd gezag of de toezichthouder in redelijkheid niet van hem kan worden gevraagd. Dat is in ieder geval aan de orde indien dit uit enig wettelijk voorschrift voortvloeit of sprake is van:

- a. Acut gevaar, waarbij een zwaarwegend en spoedeisend maatschappelijk belang onmiddellijke externe melding noodzakelijk maakt;
- b. Een redelijk vermoeden dat zowel het bevoegd gezag als de toezichthouder bij de vermoede misstand betrokken zijn;
- c. Een situatie waarin de betrokkene in redelijkheid kan vrezen voor tegenmaatregelen in verband met het doen van een interne melding;
- d. Een duidelijke aanwijsbare dreiging van verduistering of vernietiging van bewijsmateriaal;
- e. Een eerdere melding overeenkomstig de procedure van dezelfde misstand, die de misstand niet heeft weggenomen;
- f. Een (wettelijke) plicht tot directe externe melding.
- g. de commissie verklaart de melding van een vermoeden van een misstand niet-ontvankelijk indien geen sprake is van een misstand waarover de commissie adviseert.

3. De betrokkene kan de externe melding doen bij een externe instantie die daarvoor naar het redelijk oordeel van de betrokkene het meest in aanmerking komt. Onder externe instantie wordt in ieder geval verstaan:

- a. een instantie die is belast met de opsporing van strafbare feiten;
- b. een instantie die is belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift;
- c. een andere daartoe bevoegde instantie waar het vermoeden van een misstand kan worden gemeld door een werknemer, waaronder de afdeling onderzoek van het Huis;
- d. een andere daartoe bevoegde instantie waar het vermoeden van een misstand kan worden gemeld door een ouder en of leerling, namelijk de Commissie melden van een misstand zoals bedoeld in artikel 5.

4. Indien naar het redelijk oordeel van de betrokkene het maatschappelijk belang zwaarder weegt dan het belang van de instelling bij geheimhouding, kan de betrokkene de externe melding ook doen bij een externe derde die naar zijn redelijk oordeel in staat mag worden geacht direct of indirect de vermoede misstand te kunnen opheffen of doen opheffen.

5. Zowel in het geval van melding bij een externe instantie als melding bij een externe derde dient de betrokkene zorgvuldig te handelen en een afweging te maken tussen het maatschappelijk belang en de belangen van Openbaar Onderwijs Groningen, waarbij schade voor Openbaar Onderwijs Groningen zoveel als mogelijk wordt voorkomen (voor zover die schade niet noodzakelijkerwijs voortvloeit uit het optreden tegen de misstand).

Artikel 5 - Commissie melden van een misstand

1. Er is een commissie melden van een misstand. Deze commissie heeft tot taak een overeenkomstig artikel 4, lid 3 sub d voorgelegde melding te onderzoeken en daarover het bevoegd gezag te adviseren.
2. Zij verricht haar werkzaamheden met inachtneming van het bepaalde in de instellingsregeling behorende bij de 'Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand' zoals op 8 september 2017 door de VO-raad is vastgesteld. De documenten zijn te raadplegen op de website van Stichting Onderwijsgeschillen.
3. Het secretariaat van de commissie is belegd bij Stichting Onderwijsgeschillen in Utrecht. De melding aan de commissie kan worden gericht aan:

Stichting Onderwijsgeschillen
Zwarte Woud 2
3524 SJ Utrecht

Artikel 6 - Ontvankelijkheid

1. De commissie is alleen bevoegd om meldingen te behandelen die betrekking hebben op een organisatie, waarvan het desbetreffende bevoegd gezag de 'Regeling melden vermoeden van een misstand in de sector VO' waar deze commissie onderdeel van is, van toepassing heeft verklaard.
2. De commissie verklaart de melding van een vermoeden van een misstand niet-ontvankelijk indien naar het oordeel van de commissie:
 - a. de mogelijkheden tot het doen van een interne melding van een vermoeden van een misstand onvoldoende door betrokkene zijn onderzocht of benut;
 - b. er kennelijk geen sprake is van een misstand als bedoeld in deze regeling;
 - c. de melding is gedaan door een andere persoon dan die daartoe bevoegd is verklaard in deze regeling.
3. Indien de melding niet-ontvankelijk verklaard wordt, brengt de commissie de betrokkene, en indien het bevoegd gezag van de melding op de hoogte was, ook het bevoegd gezag hiervan schriftelijk en met redenen omkleed op de hoogte.

Artikel 7 - Onderzoek

1. Ten behoeve van het onderzoek betreffende een melding van een vermoeden van een misstand is de commissie bevoegd alle relevante documenten op te vragen die zij voor de vorming van haar advies nodig acht. Het bevoegd gezag is in beginsel verplicht de commissie de gevraagde informatie te verschaffen, dan wel behulpzaam te zijn bij de verwerving ervan. Indien de gevraagde informatie niet of deels door het bevoegd gezag wordt verschaft, dan wordt dit met redenen omkleed en kenbaar gemaakt aan de commissie.
2. Ten behoeve van het onderzoek betreffende een melding van een vermoeden van een misstand kan de commissie in ieder geval het bevoegd gezag horen.
3. Indien de inhoud van de door het bevoegd gezag verstrekte informatie - vanwege het vertrouwelijke karakter - uitsluitend ter kennisneming van de commissie dient te blijven, wordt dit aan de commissie medegedeeld.
4. De commissie kan ter verkrijging van de benodigde informatie deskundigen inschakelen, met inachtneming van het bepaalde in lid 5 van dit artikel.
5. Tot een maximum van € 5000 worden door de commissie gemaakte kosten automatisch in rekening gebracht bij het bevoegd gezag. Verwachte kosten boven de € 5000 worden eerst ter goedkeuring voorgelegd aan het betreffende bevoegd gezag.

Artikel 8 - Adviesrapport

1. Indien het gemelde vermoeden van een misstand ontvankelijk is, legt de commissie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken na ontvangst van de melding haar bevindingen betreffende de melding van een vermoeden van een misstand vast in een adviesrapport gericht aan het bevoegd gezag of de toezichthouder. In het adviesrapport wordt een oordeel gegeven over de gegrondheid van de melding en doet de commissie aanbevelingen aan het bevoegd gezag.
2. In bijzondere gevallen kan deze termijn worden verlengd met acht tot maximaal zestien weken en informeert de commissie de betrokkene, het bevoegd gezag en de toezichthouder hierover.
3. Het adviesrapport met aanbevelingen wordt - voor zover nodig voor de bescherming van de betrokkene - in geanonimiseerde vorm en met inachtneming van het eventueel vertrouwelijke karakter van de aan de commissie verstrekte informatie en de ter zake geldende wettelijke bepalingen verstrekt aan de betrokkene, het bevoegd gezag en de toezichthouder.

Artikel 9 - Standpunt

1. Binnen vier weken na ontvangst van het adviesrapport van de commissie worden betrokkene, de commissie en eventueel de vertrouwenspersoon integriteit evenals degene(n) op wie het vermoeden van een misstand betrekking heeft, door of namens het bevoegd gezag of de toezichthouder schriftelijk op de

hoogte gebracht van een inhoudelijk standpunt betreffende het gemelde vermoeden van een misstand. Daarbij wordt aangegeven tot welke stappen de melding heeft geleid, dan wel zal leiden.

2. Indien het standpunt niet binnen vier weken kan worden gegeven, kan deze termijn met ten hoogste vier weken worden verlengd. Het bevoegd gezag of de toezichthouder zal hiervan schriftelijk melding doen aan betrokkene, de commissie en eventueel de vertrouwenspersoon integriteit.

Artikel 10 - Rechtsbescherming

1. De betrokkene die met inachtneming van de bepalingen in deze regeling te goeder trouw en naar behoren een vermoeden van een misstand heeft gemeld, wordt op geen enkele wijze in zijn positie benadeeld als gevolg van het melden.

2. De adviseur als bedoeld in artikel 2, lid 1 of de vertrouwenspersoon integriteit als bedoeld in artikel 3, die in dienst van de instelling is, wordt op geen enkele wijze benadeeld als gevolg van het fungeren als zodanig krachtens deze regeling.

Artikel 11 - Openbaarheid van de regeling

1. Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat de regeling op een vertrouwelijke manier kan worden geraadpleegd en publiceert de regeling op de website van Openbaar Onderwijs Groningen.

2. Het bevoegd gezag stelt alle belanghebbenden op de hoogte van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in lid 1 van dit artikel.

Artikel 12 - Overige bepalingen

1. Deze regeling treedt in werking op **

2. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het bevoegd gezag.

3. Deze regeling kan worden aangehaald als 'Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand Openbaar Onderwijs Groningen' (Klokkenluidersregeling).

Aldus vastgesteld door het College van Bestuur in de vergadering van **

3. Instellingsregeling Commissie melden van een misstand

Begripsbepalingen

- a) *Commissie*: de Commissie melden van een misstand;
- b) *Bevoegd gezag*: wordt vertegenwoordigd door het College van Bestuur
- c) *Betrokkene*: degene die als leerling staat ingeschreven bij één van de scholen van het bevoegd gezag dan wel diens wettelijke vertegenwoordiger;
- d) *Stichting*: de Stichting Onderwijsgeschillen, gevestigd te Utrecht;
- e) *VO-raad*: Vereniging van scholen in het voortgezet onderwijs.

Artikel 1 - Instandhouding

De commissie draag de naam de Commissie melden van een misstand en wordt in stand gehouden door de Stichting Onderwijsgeschillen.

Artikel 2 - Werkterrein

1. De commissie heeft tot taak een overeenkomstig artikel 4, lid 3, sub d - 'Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand' voorgelegde melding te onderzoeken en daarover het bevoegd gezag te adviseren.
2. Zij verricht haar werkzaamheden met inachtneming van het bepaalde in de 'Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand' zoals op ** door het betreffende bevoegd gezag is vastgesteld.

Artikel 3 - Samenstelling

1. De commissie bestaat uit vier leden. Uit de leden worden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter gekozen. Tijdens een zitting is een tweetal leden aanwezig onder leiding van de (plaatsvervangend) voorzitter.
2. Een lid wordt benoemd door de Stichting, op bindende voordracht van de VO-raad.
3. De (plaatsvervangend) voorzitter en de leden mogen in ieder geval:
 - Geen deel uitmaken van het bevoegd gezag;
 - Geen toezichthouder zijn bij het bevoegd gezag;
 - Niet werkzaam zijn voor of bij het bevoegd gezag;
 - Geen leerling of wettelijk vertegenwoordiger van een leerling zijn bij het bevoegd gezag.

Artikel 4 - Benoeming

1. De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van vier jaar en zij bij aftreden herbenoembaar tot een totale benoemingsperiode van maximaal acht jaar.
2. Voordat een lid zich beschikbaar stelt voor herbenoeming, wordt daarover binnen de commissie een interne evaluatie gehouden.
3. Het lid, dat ter vervulling van een tussentijdse vacature is benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop degene in wiens plaats hij is benoemd, zou moeten aftreden.
4. Het lidmaatschap eindigt voorts:
 - a. Door overlijden;
 - b. Door opzegging door het lid;
 - c. Door onder curatelestelling;
 - d. Door opheffing van de commissie.
5. De commissie stelt een rooster van aftreden op dat als bijlage aan het reglement van de commissie wordt gehecht.

Artikel 5 - Voorzitter

De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen en zittingen van de commissie. De voorzitter vertegenwoordigt de commissie.

Artikel 6 - Secretariaat

1. De Stichting draagt zorg voor het secretariaat van de commissie op de in de navolgende leden bepaalde wijze.
2. De commissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris.
3. De secretaris is belast met de voorbereiding van vergaderingen en zittingen van de commissie, doet voorstellen voor de leden van de commissie inzake het formuleren van de ontvankelijkheid van de melding, is belast met het opstellen van de stukken die van de commissie uitgaan, het opmaken van het verslag van vergaderingen en zittingen, het houden van een register van ingekomen stukken en behandelde meldingen, het beheer van het archief en andere voorkomende werkzaamheden en ondersteuning die de voorzitter of de commissie bij de uitvoering van de taak redelijkerwijze nodig heeft.

Artikel 7 - Geheimhouding

Het is de leden van de commissie en de secretaris verboden:

- a. Hetgeen zij als zodanig te weten zijn gekomen openbaar of aan derden bekend te maken;
- b. De gevoelens bekend te maken welke in besloten vergaderingen of zittingen van de commissie over aanhangige meldingen zijn geuit;
- c. Over aanhangige meldingen of over meldingen die naar hun vermoeden of weten voor hen aanhangig gemaakt zullen worden, anders dan in commissieverband, contacten met derden te hebben en/of inlichtingen n te winnen, tenzij daarvoor uitdrukkelijke toestemming is verleend door betrokkenen.

Artikel 8 - Reglement van de commissie

De commissie stelt met inachtneming van de klokkenluidersregeling in het VO en de beginselen van behoorlijke procedurevoering een reglement vast waarin de rechtsgang en werkwijze voor de behandeling en beoordeling van meldingen van misstanden is vastgelegd.

Artikel 9 - Jaarverslag

De commissie brengt jaarlijks verslag uit van haar werkzaamheden. De Stichting draagt zorg voor publicatie van het verslag op de website: www.onderwijsgeschillen.nl

Artikel 10 - Kostenregeling

De zittingskosten van de commissie worden door de Stichting in rekening gebracht van het betreffende bevoegd gezag, hetgeen losstaat van de eventuele kosten die de commissie in rekening kan brengen bij het bevoegd gezag in het kader van de onderzoeksbevoegdheid zoals opgenomen in artikel 7, lid 5. De leden van de commissie ontvangen van de Stichting een vacatievergoeding per zittings- of onderzoeksdagdeel van maximaal vier uur alsmede vergoeding van gemaakte reiskosten.

Artikel 11 - Onvoorziene gevallen

In gevallen, waarin deze instellingsregeling niet voorziet, beslist het bestuur van de Stichting tezamen met de VO-raad, de voorzitter van de commissie gehoord hebbend.

Artikel 12 - Inwerkingtreding

Deze regeling treedt met ingang van 8 september 2017 in werking.

De instellingsregeling kan gewijzigd worden door de Stichting en de VO-raad tezamen nadat de commissie daarover mondeling of schriftelijk is geïnformeerd en in de gelegenheid is gesteld te reageren. De scholen worden van deze wijziging in kennis gesteld.

Artikel 13 - Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Instellingsregeling Commissie melden van een misstand.

Vastgesteld door Stichting Onderwijsgeschillen en de VO-raad op 8 september 2017 te Utrecht, nadat de commissie daarover is gehoord.

4. Toelichting op de klokkenluidersregeling

De belangrijkste vragen rond een klokkenluidersregeling zijn:

1. Voor wie?
2. Wat is een misstand volgens de regeling?
3. Wie behandelt de melding?

1. Voor wie?

De essentie van een klokkenluidersregeling is dat deze rechtsbescherming en - desgewenst - vertrouwelijkheid biedt aan een lid van de organisatie dat gronden heeft om te menen dat zijn positie in die organisatie op het spel staat indien bekend wordt dat hij degene is die een misstand heeft aangekaart. Essentieel is tevens dat een klokkenluider bewust normen overtreedt (namelijk die van loyaliteit, geheimhouding en solidariteit) om een hogere norm (de noodzaak tot het bestrijden van een misstand) te dienen.

Voor het onderwijs is de centrale vraag voor wie de regeling open zou moeten staan: alleen voor medewerkers of ook voor leerlingen en hun ouders/verzorgers? De diverse voorbeeldregelingen maken hierin verschillende keuzes. In wezen zijn deze steeds terug te voeren op antwoorden op de kernvraag: wie behoren tot de school en hoe nauw is de relatie tot de school? In deze notitie wordt er vanuit gegaan dat leerlingen en hun ouders/verzorgers geen klanten, maar wel intern belanghebbende zijn van de school. Vergelijk ook het uitgangspunt van de WMS versus dat van de WOR, waarbij in de WMS is gekozen om eenzelfde voorziening te treffen voor zowel medewerkers als ouders/verzorgers en leerlingen.

Redenerend vanuit de hierboven genoemde essentie van de definitie, geldt dat ook leerlingen en ouders deel uitmaken van de school en dat zij in incidentele gevallen voor hun positie binnen die school te vrezen hebben bij openbaarmaking van een misstand. Hun positie is - als gezegd - ook een wezenlijk andere dan die van klanten in een klant-leveranciersrelatie, al was het alleen maar door de leerplicht en de mogelijkheden die scholen hebben om leerlingen te straffen,

De conclusie is dan ook dat een klokkenluidersregeling in het VO idealiter open staat voor:

- Medewerkers en leerlingen;
- Wettelijk vertegenwoordigers van leerlingen.

De PO-raad werkt nog aan een regeling voor het PO.

Zoals hierboven is aangegeven, zijn als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Huis voor klokkenluiders voor de categorie medewerkers/werknemers de mogelijkheden verruimd om bij een vermoeden van misstand ook een beroep te doen op het Huis voor klokkenluiders. De definitie is ruim geformuleerd, ook ex-werknemers, ex-ambtenaren, alsook degenen die anders dan in dienstbetrekking werkzaam zijn zoals stagiaires, vrijwilligers en zelfstandigen. Die rechten voor de werknemers zijn opgenomen in artikel 4, lid 3, sub c van de klokkenluidersregeling.

Voor ouders en leerlingen heeft de VO-raad een commissie opgericht, namelijk de Commissie melden van een misstand, die voor elk bevoegd gezag beschikbaar is door het bepaalde in artikel 4, lid 3, sub d van de 'Regeling melden vermoeden van een misstand in de sector VO' van toepassing te verklaren.

2. Wat is een misstand volgens de regeling?

Een klokkenluider zet veel op het spel; zijn eigen positie, die van anderen en mogelijk die van de totale organisatie. Een klokkenluider meent immers dat er sprake is van zodanig ernstige misstanden dat die niet volgens de reguliere procedures kunnen worden opgelost. Bij klokkenluiden is er zelden sprake van een winnaar, vaak zijn er alleen maar verliezers.

Zoals in de inleiding al is aangegeven is gebruik van de klokkenluidersregeling bedoeld als uiterste middel nadat eerst alle andere procedures zijn afgelopen, dan wel omdat billijke redenen volgens de melder door het bevoegd gezag zijn genegeerd. Helder moet zijn dat de klokkenluidersregeling uitsluitend dient voor misstanden dan wel op redelijke gronden onderbouwde vermoedens daarvan. Zoals in de regeling is bepaald kan het daarbij gaan om de volgende zaken, waarbij is aangesloten bij de definitie in de Wet Huis voor klokkenluiders:

1. de schending van een wettelijk voorschrift, waaronder een (dreigend) strafbaar feit,
2. een gevaar voor de volksgezondheid,
3. een gevaar voor de veiligheid van personen,

4. een gevaar voor de aantasting van het milieu,
5. een gevaar voor het goed functioneren van de organisatie als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten,
6. een schending van andere regels dan een wettelijk voorschrift,
7. een verspilling van overheidsgeld,
8. het bewust achterhouden, vernietigen of manipuleren van informatie over de onder 1 tot en met 7 hierboven genoemde feiten.

Duidelijk moet zijn dat de regeling niet bedoeld is voor persoonlijke klachten of persoonlijk gewin.

3. Wie behandelt de melding?

Hoe de interne en externe procedure moet worden doorlopen via bevoegd gezag, vertrouwenspersoon integriteit, Huis en commissie, is opgenomen in de voorbeeldregeling. Ten aanzien van de vertrouwenspersoon integriteit volgt hier een andere toelichting.

Nadrukkelijk is bepaald dat de vertrouwenspersoon integriteit met de klokkenluider kan afspreken dat de identiteit van de klokkenluider afgeschermd wordt ('vertrouwelijk melden'). De vertrouwenspersoon integriteit kan zich in deze beroepen op een verschoningsrecht. Hij kan niet gedwongen worden de identiteit van de melder te onthullen. Dit laat onverlet dat de Commissie melden van een misstand in het belang van het onderzoek, een beroep op de klokkenluider kan doen om zijn identiteit aan de commissie bekend te maken. Op deze wijze kan de commissie de klokkenluider persoonlijk ondervragen. Ook in dit geval wordt de identiteit van de klokkenluider afgeschermd.

Vertrouwelijk melden is iets anders dan anoniem melden. Bij anoniem melden blijft de identiteit van de melder volstrekt onbekend. Anonieme meldingen worden niet behandeld.

Bij een vertrouwenspersoon integriteit gaat het om een zware taak. Zoals gezegd zijn de belangen die in het geding zijn erg groot. De positie van personen én organisatie staat op het spel. Om die reden zou men in overweging kunnen nemen een gekwalificeerde vertrouwenspersoon aan te stellen. [Openbaar Onderwijs Groningen heeft die keuze gemaakt door deze taak te beleggen bij GIMD.]

In uitzonderlijke situaties, voornamelijk daar waar de veiligheid binnen de school in het geding is, kan een vertrouwenspersoon integriteit de melding op eigen naam voortzetten indien betrokkene ervan afziet door te gaan met de procedure.

Het kan hierbij uitsluitend gaan om gevallen waarin het belang van het aanpakken van de misstand groter is dan het belang van de organisatie bij vertrouwelijkheid. In die zeldzame gevallen verdient een bonafide melden ook rechtsbescherming indien hij zich rechtstreeks tot die derde partij wendt.

Over het algemeen geldt dat deze procedure er nimmer toe mag leiden dat niet direct wordt ingegrepen als een situatie daarom vraagt.

4. Besluitvorming

De klokkenluidersregeling voor het VO is een voorbeeldregeling. Openbaar Onderwijs Groningen kiest voor de voorbeeldregeling VO. Eventueel vindt nog een aanpassing plaats nadat de PO-raad met een voorbeeldregeling PO is gekomen.

Mede gezien de positie van de RvT in deze regeling, dient de regeling ook door de RvT vastgesteld te worden.